

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-452/17

Zako SPRL
κατά
Sanidel SA

(αίτηση του tribunal de commerce de Liège
για την έκδοση προδικαστικής απόφασης)

«Προδικαστική παραπομπή – Εμπορικοί αντιπρόσωποι (ανεξάρτητοι επαγγελματίες) – Οδηγία 86/653/ΕΟΚ – Άρθρο 1, παράγραφος 2 – Έννοια του όρου “εμπορικός αντιπρόσωπος” – Ανεξάρτητος μεσολαβητής ο οποίος ασκεί τη δραστηριότητά του από τις εγκαταστάσεις της επιχείρησής του αντιπροσωπευόμενος – Άσκηση άλλων καθηκόντων πέραν των συνδεδεμένων με τη διαπραγμάτευση της πώλησής ή της αγοράς εμπορευμάτων για τον αντιπροσωπευόμενο»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα)
της 21ης Νοεμβρίου 2018

1. *Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Εμπορικοί αντιπρόσωποι (ανεξάρτητοι επαγγελματίες) – Οδηγία 86/653 – Έννοια του εμπορικού αντιπροσώπου – Πρόσωπο το οποίο ασκεί τη δραστηριότητά του από τις εγκαταστάσεις του αντιπροσωπευόμενου – Εμπίπτει – Προϋπόθεση – Άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας με τρόπο ανεξάρτητο*

(Οδηγία 86/653 του Συμβουλίου, άρθρα 1 § 2 και 3 και 2)

2. *Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Εμπορικοί αντιπρόσωποι (ανεξάρτητοι επαγγελματίες) – Οδηγία 86/653 – Έννοια του εμπορικού αντιπροσώπου – Πρόσωπο το οποίο ασκεί για τον αντιπροσωπευόμενο, πέραν των δραστηριοτήτων που προσιδιάζουν σε έναν εμπορικό αντιπρόσωπο, και δραστηριότητες άλλης φύσεως – Εμπίπτει – Προϋπόθεση – Άσκηση των πρώτων δραστηριοτήτων με τρόπο ανεξάρτητο*

(Οδηγία 86/653 του Συμβουλίου, άρθρα 1 § 2 και 2 § 2)

1. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/653/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, για τον συντονισμό των δικαίων των κρατών μελών όσον αφορά τους εμπορικούς αντιπροσώπους (ανεξάρτητους επαγγελματίες), έχει την έννοια ότι το γεγονός ότι ένα πρόσωπο, στο οποίο ανατίθεται σε μόνιμη βάση είτε να διαπραγματεύεται για λογαριασμό άλλου προσώπου την πώληση ή την αγορά εμπορευμάτων είτε να διαπραγματεύεται και να συνάπτει τις πράξεις αυτές επ' ονόματι και για λογαριασμό του άλλου αυτού προσώπου, ασκεί τη δραστηριότητά του από τις εγκαταστάσεις του τελευταίου αυτού προσώπου δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του ως «εμπορικού αντιπροσώπου» κατά τη διάταξη αυτή, αρκεί το γεγονός αυτό να μην εμποδίζει το εν λόγω πρόσωπο να ασκεί τη δραστηριότητά του με τρόπο ανεξάρτητο, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Πράγματι, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/653 θέτει τρεις αναγκαίες και ικανές προϋποθέσεις για να μπορεί ένα πρόσωπο να χαρακτηριστεί ως «εμπορικός αντιπρόσωπος». Πρώτον, το πρόσωπο αυτό πρέπει να έχει την ιδιότητα του ανεξάρτητου μεσολαβητή. Δεύτερον, το πρόσωπο αυτό πρέπει να συνδέεται συμβατικώς σε μόνιμη βάση με τον αντιπροσωπευόμενο. Τρίτον, το πρόσωπο αυτό πρέπει να ασκεί δραστηριότητα συνιστάμενη είτε στη διαπραγμάτευση της πωλήσεως ή της αγοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό του αντιπροσωπευόμενου είτε στη διαπραγμάτευση και σύναψη των πράξεων αυτών επ' ονόματι και για λογαριασμό του εν λόγω αντιπροσωπευόμενου.

Ως εκ τούτου, αρκεί ένα πρόσωπο να πληροί τις τρεις αυτές προϋποθέσεις για να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «εμπορικός αντιπρόσωπος», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/653, ανεξαρτήτως των πρακτικών λεπτομερειών ασκήσεως της δραστηριότητάς του και εφόσον δεν εμπίπτει στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, και στο άρθρο 2 της οδηγίας αυτής.

Στο πλαίσιο αυτό, ελλείψει διατάξεως στην εν λόγω οδηγία επιβάλλουσας να έχει η δραστηριότητα του «εμπορικού αντιπρόσωπου» περιοδευόντα χαρακτήρα ή να ασκείται εκτός των εγκαταστάσεων του αντιπροσωπευόμενου, διαπιστώνεται ότι η προστασία που παρέχεται δυνάμει της ίδιας οδηγίας πρέπει να επεκταθεί και επί των προσώπων τα οποία, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ασκούν τη δραστηριότητά τους από τις εγκαταστάσεις αυτές (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 30ής Απριλίου 1998, *Bellone*, C-215/97, EU:C:1998:189, σκέψη 13).

(βλ. σκέψεις 23, 24, 28, 36, διατακτ. 1)

2. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/653 έχει την έννοια ότι το γεγονός ότι ένα πρόσωπο δεν ασκεί μόνον δραστηριότητες που συνίστανται είτε στη διαπραγμάτευση για λογαριασμό άλλου προσώπου της πωλήσεως ή της αγοράς εμπορευμάτων είτε στη διαπραγμάτευση και σύναψη των πράξεων αυτών επ' ονόματι και για λογαριασμό του εν λόγω άλλου προσώπου, αλλά ασκεί για το ίδιο αυτό άλλο πρόσωπο και δραστηριότητες άλλης φύσεως, χωρίς οι δεύτερες να είναι παρεπόμενες σε σχέση με τις πρώτες, δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του ως «εμπορικού αντιπρόσωπου» κατά την εν λόγω διάταξη, εφόσον το γεγονός αυτό δεν το εμποδίζει να ασκεί τις πρώτες δραστηριότητες με τρόπο ανεξάρτητο, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 49 έως 51 των προτάσεών του, η εν λόγω οδηγία δεν απαγορεύει, κατ' αρχήν, τη δυνατότητα να ασκείται σωρευτικώς η δραστηριότητα του εμπορικού αντιπρόσωπου με καθήκοντα άλλης φύσεως, επίσης στην περίπτωση κατά την οποία το οικείο πρόσωπο ασκεί την πρώτη αυτή δραστηριότητα μόνο κατά τρόπο παρεπόμενο ή στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, όπως εν προκειμένω, η εν λόγω δραστηριότητα είναι εξίσου σημαντική με τα άλλα καθήκοντα που ασκεί, δεδομένου ότι καμία άλλη διάταξη της ίδιας οδηγίας δεν αποκλείει τη δυνατότητα μιας τέτοιας σωρεύσεως.

Κατά συνέπεια, πέραν της περιπτώσεως κατά την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/653, ένα κράτος μέλος επιλέξει να εξαιρέσει από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής τα πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα εμπορικού αντιπρόσωπου κατά παρεπόμενο τρόπο, όπερ δεν φαίνεται, κατά τα λοιπά, να ισχύει στην υπόθεση της κύριας δίκης, τα πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα εμπορικού αντιπρόσωπου πρέπει να θεωρούνται ότι εμπίπτουν στο εν λόγω πεδίο εφαρμογής, ακόμη και όταν η δραστηριότητα αυτή ασκείται σωρευτικώς με δραστηριότητα άλλης φύσεως.

(βλ. σκέψεις 42, 43, 51, διατακτ. 2)